

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Б У Д Ъ Г О Т О В

35-ше (3786) №,
2026 ий 4 сентябрь,
кугарня

0+

Имде лий

1933 ий 1 февраль годсек лектеш

Шинчымаш тўняшке у ошкыл

1 сентябрьште Марий Элыште 83,5 тўжем ўдыр-рвезе парт коклашке шинчын. Тышеч куд тўжем икшывыже – икымше гана. Нунылан 248 тунемме тўнеж шке омсажым почын. Школлаште линейке-влак эртаралтыныт. Икымше йынгыр кумда шинчымаш тўняш уэш корным почын (снимкыште). Тек у тунемме идалык сенгымашлан поян лиеш!

Иван Речкинын фотожо.

М.Шкетан лўмеш
Марий кугыжаныш
драме театр у тургымым
почын. Мо дене
тудо куандара?

3

Советский район
Кельмаксла школыш-
то тунемше Карина
Анисимова марий йыл-
мым поянлык-
лан шотла.

4

«Кугу Какшан»
заповедникын кугурак
шанче пашаенже
Г.А.Богданов
кагашым пуа.

5

Студент илышым шымленам

«Университетские смены» – ончыкылык профессиим, школ деч вара тунемаш пураш келшыше төнежым ойырен налаш полшышо проект. Тений мыланем тушко уш-наш да Спорт да туризм шотышто Моско кугыжаныш университетыш миен толаш пиал шыргыжалын. Лу кече жапыште студент илыш нерген кумданрак пален налынам. Кугу кўкшытыш шушо ятыр ег дене вашлиймаште лийынам. Нунын пайдале ой-кагашышт, тыланымашышт таче кечынат чонем ырыктат, шонкалаш таратат.

Москошто лиймемлан да тудын моторлыкшым ужмемлан моткоч йывыртенам. Мемнам Йошкар площадьыш, «Зарядье» паркыш коштыктеныт. «Россия» национальный рўдериште кумда элыштына илыше калык-влак, нунын тўвырашт дене палдареныт, виртуал экскурсий йон дене пайдаланен, поян пўртўсым ончыктеныт. Москомспортын спорт технологий рўдериштыже атлет-влакын ямдылалтмыштым, биохимий лабора-

А.А.Иванцов ден
Людмила Ерофеева.

торийын пашажым ужаш моткоч онгай ыле.

Мыланем чылажат келшен. Икона ятыр ўдыр-рвезе дене палыме лийынам, шуко ум пален налынам. МГУСиТ-ыште ты программын вуйлатышыже Александр Александрович Иванцовлан да университетын пашаенже-влаклан мемнам шокшын вашлиймыштлан, нунын дене шергакан уна лияш йоным ыштымыштлан тауштем.

Людмила ЕРОФЕЕВА.

Козьмодемьянск оласе «Дарование»
школ-интернат.

Фотом еш архив гыч налме.

Таумут

Марий йылмым йоратем
Да марла раш кутырем.
Шинчымашым келгемден,
Конкурслашке мый ушнем.

Олимпиадым со вучем,
Уш-акылем эре тергем.
Сай лектыш лийже ман тыршен,
Сенгышыш уэш лекнем.

Кидыштем – мотор диплом,
Тау, ший туныктышем!
Тау, шочмо Унчо школ,
Куанен шўм-чон мочол!

Российысе калык-влакын шочмо йылмышт да литературышт дене федерал олимпиадыште мый уш-акылем тений икымше гана тергенам. Унчо школ гыч вич тунемше сенгыше-влак радамыш лектын **(снимкыште)**. Марий кугыжаныш университетыште медальым кучыктеныт. Туныктышына Римма Николаевна Петрова тауштымо серыш дене палемдалтын.

Эмилия ИЛЬИНА.
Морко, Унчо.

Фотом школ архив гыч налме.

«Россий калыкын
куштымашыже-влак»
флешмобыш шкет але йолташ-
шамыч дене пырля ушныза.
Куштымыдам видеом войзыза
да 30 сентябрь марте «Культура
для школьников» порталыште
йодмашым колтыза.

Калык-влак кокласе
келшымашлан пўлеклалтше
«Симфония цвета» V йоча сўрет
конкурс 27-30 октябрьыште
Санкт-Петербургышто лиеш.
Самырык сўретче-шамыч
5 шагатыште йодмашым
шукташ тўналыт. Тўрыс увер –
glinkaschool.spb.ru сайтыште.

Учи.ру туныктымо
платформышто информатике
дене олимпиаде 28 сентябрь
марте эртаралтеш. 1-11-ше
класслаште тунемше-влак ушнен
кертыт, йочасадыш коштшо-
шамычланат шинчымашыштым
тергаш йон уло.

Кормо озанлык пашаен-
влакын кечыштан пўлеклалтше
почеламутым лудмо да сценкым
модмо конкурсыш ушныза.
Видеом войзыза да
30 сентябрь марте пашам
bkad_mariskavtodor@mail.ru
адрес дене электрон
почтыш колтыза.

«Первозданная Россия»
фестивалысе эн тале
фотограф-влакын пашаштым
Т.Евсеев лўмеш Калыкле
тоштерыште ончаш лиеш.
Ончер нерген лекше йодышым
+7 (8362) 34-75-32 телефон
номер дене йынгыртен
рашемдыман.

Сылне марий сем почеш
тавалтыше ўдыр-рвезе-влакын
мастарлыкыштым куанен ончеда?
Тугеже теат нунын радамыш
ушныза. «Онар» куштышо йоча
ансамбль участник-влакым вуча.

Театрын түвыргө пашаже

М.Шкетан лүмеш Марий кугыжаныш драме театр 108-ше тургымым 27 августышто «Палантай» спектакль-концерт дене почын.

Артист-влак кенгежым гастроль дене кушко миен коштыныт? У тургым могай премьер дене пойдаралтеш? Финн-угор театр-влакын «Майатул» фестиваль-ыштым могай вашталтыш вуча? Театрын художественный вуйлатышыже Р.Ю.Алексеев, түн режиссёржо О.Г.Иркабаев, директорын алмаштышыже А.В.Анисимов (снимкыште), республикысе журналист да блогер-влак дене пресс-конферен-

цийыште вашлийын, тиде да моло йодышлан вашмутым пуэныт.

– Тений кенгежым Морко районшто, Шернур, У Торъял, Волжский округлаште «Кенгеж йүд» да «Кавасе алаша» постановко-шамычым ончыктенна. Вершөр спектакльым сылнештен, тудым ойыртемайтшым ышташ полшен. Ме ончышо-влак деке чакрак лияш шонена, садлан тыге лектын коштомаш поро йўлаш савырна манын ўшанена. Тыгак Екатеринбургшто лийше «Коляда-plays» да Владикавказыште эртаралтше «Вахтангов. Путь домой» театр фестивальлашке ушнымына поро шарнымашым коден, – палемдыш Роман Юрьевич.

М.Шкетан лүмеш театрын артистше-влакым Марий Элыште веле огыл, тора кундемлаштат йўратат, уло кумылын вучат.

– 8-12 сентябрьыште Башкортостан Республикаш гастроль дене каена, «Ныл кувалан ик сўан» спектакльым ончыкташ тўнгалына. «Большие гастроли» федерал программе полшымо дене «Записки юного врача», «Богатырь из теста», «Микулан – презе, Якулан – ўдыр», «Кавасе алаша» спектакль-шамычым Набережные Челны олаш нангаена, – палдарыш Алексей Валерьевич.

Финн-угор театр-влакын «Майатул» фестиваль-конференцийышт В.А.Пектеевым шарнымылан пўлеклалтеш. Тудын шындыме «Югорно» ден «Окса тул» спектакль-влакым, тыгак «Кава пундашышке йолгорно» кином ончыктат. Киношто Василий Александрович режиссёр да сценарист веле огыл лийын, түн рольым модын. Тыгак фестивальыш Беларусысо да Абхазийысе драмтеатрла гыч уна-влакым вучат.

У тургым премьерлан поян лиеш. Кызыт «Юлсер танго» ден «Кожла кокласе омо» спектакльлам ямдылат. У ийлан йоча-влакым «Снежная королева» постановко дене куандараш сўрат.

*Оля МОШКИНА.
Авторын фотожо.*

Угыч – парт коклашке

Кенгеж каныш пеш писын эртен кайыш. Уэш парт коклашке шична, кудымшо классыште түнемаш тўнгалына. 1 сентябрьыште пырля түнемме йолташ-шамыч дене угыч вашлийна. Тиде тат куанле. Южышт вашталтыныт, весышт тугаяк улыт. Икте-весылан уло мо нерген

каласкалаш, фото-влакым ончыкташ.

Класс вуйлатыше Людмила Александровна Немцева дене вашлиймашым вученам. Тудо поро кумылан, улымышо, шыма туныктышо.

Ынде у вий, у шонымаш дене келге шинчымашым погаш тўнгалына. Ача-аванам «нылытан» да «визытан» отметкыла дене куандарена.

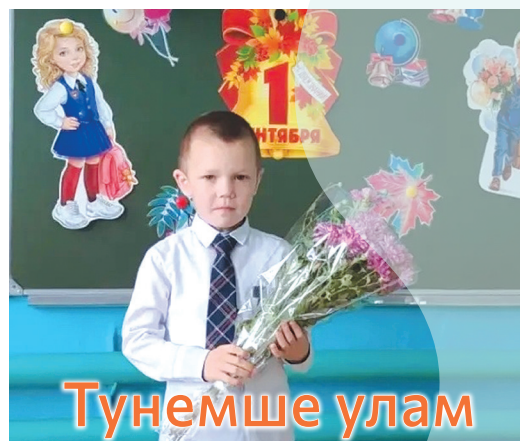
*Арина ГРИГОРЬЕВА.
Йошкар-Ола, М.В.Ломоносов
лүмеш лицей.*

Нигöлан ида каласе

Шинчымаш кечын йочасад ончылно мемнам фиксик-влак вашлийыныт. Ўшанеда? Мультфильмысе Симка ден Нолик чолга койышышт да поро тыланымашышт дене кумылем нўлтеныт. Тидын нерген

воспитателемлан да йолташем-влаклан шым каласкале. Ўдыр-рвезе-влак, фиксикым вашлийыда гын, теат нигöлан ида ойло.

*Милена МАЙКОВА.
Йошкар-Ола.*

Түнемше улам

1 сентябрьым чон вургыж вученам. Тений мый икымше классыш каенам. Могай кугу куан! Школ кудывече марте авам, акам ден изам ужатеныт. Поро, шыма туныктышо Эльза Анатольевна Крылова вашлийын. Парт коклаш шым түнемше шинчынна. Школышто шуко ум пален налам, ўшанле йолташ-влакым вашлиям манын шонем. Авам «визытан» отметке дене куандараш манын тыршаш тўнгалам.

*Рома ПАНТЕЛЕЕВ.
Морко, Купсала.*

Фотом еш архив гыч налме.

Сылне шыже

Могае сай ояр игече годым,
Ах, чодыраште каналтен кошташ.
Пүртүс деч вийым, ал-куатым налын,
Моткочак куштылго
юж дене шўлалташ.

Ончалым кўшкő, сур кавашке,
Ший кече шылын шыргыжеш.
А мо гын тыште, мландымбалне?
Ах, тўрлő понгыжо мыняр, чылт еш!

Пушенге-влакын тўс вашталтын,
Коклаште нарынчын коеш.
А шекланет мотор ваштарым,
Тулйылме гае лойгалтеш.

Садак, садак эн сылне шыжинаже,
Арам поян да шўртнő манына?!
Кеч чонгештат торашке
кайык-влакше,
Вес ийын угыч нуным вучена.
Валерия АЛЕКСАНДРОВА.
Морко, Унчо.

Элеонора НИКИТИНАН сўретше.
Морко, Купсола.

Йылме – поянлык

«Чонлан лишыл, шочмо марий йылмем дене кугешнем», – манеш Советский район Кельмаксола школышто 11-ше классыште тунемше Карина Анисимова **(снимкыште)**. Ёдыр марий йылмым келгын шымла, правил-влакым тунемеш.

– Ешыште марла кутырена, садлан изинек шочмо йылмым пален, тудын кўлешлыкшым шижын кушам. Школыштат куанен тунемам. Марий йылме ден литературым туныктышо Ирина Валерьяновна Караваева тунемше-влакын чонышкышт йылме деке йōратымаш тулым ылыжтен мошта. Садлан ятыр тунемшыже этнокультур предметла дене районысо да республикысе олимпиадылаште сай лектышым ончыкта. Мыят шке районыштем марий йылме дене олимпиадыште икымше верым налмемлан пеш йывыртенам ыле, – ойла ёдыр.

Карина «Движение Первых» йоча толкынын эртарыме мероприятийыште чолгалыкым ончыкта. Кугыжаныш экзамен-влакым кучаш ямдылалташ тўнгалын. Яра жапыште тортым кўзешташ кумылан. Лудаш йōрата.

– Марий серызе Шабдар Осыпын «Ёдырамаш корно» романже шарнымашеш кодын. Произведений тунеммашын кўлешлыкшым рашемда. Калыкын тўвыра поянлыкшым арален кодаш ўжеш, – ешарыш Карина Анисимова.

Шочмо йылмым аклыше, тудым шымлыше да икте-весе дене ўрде, вожылде марла кутырышо ёдыр-рвезе-влак калыкын ончыкылыкшо волгыдо лиеш манме ўшаным шочыктат.

Оля МАЙКОВА.
Фотом еш архив гыч налме.

Шинчымашетым терге!

Ик семын каласалтше да возалтше, но лексический значенийышт дене йōршеш ойыртемалтше мут-влакым **ОМОНИМ** маныт.

Пеш моторыс шошо кече,
Шыргыжеш каваште кече.

Шып кавашке лектын шўдыр,
Кован кидыште – у шўдыр.

Шўдыра, огеш ўркәне,
Мыйым шўдыра – ок ярне.

Кōн пырткен кыра гын шўм,
Пеш пайдале шопке шўм.

Садерлаште – тамле пуш,
Сер воктене – изи пуш.

Мўйым кочаем кўза,
Вўтамбаке кō кўза?

Людмила СЕМЁНОВА.
Марий Турек, Ардор.

Ушан ой

Тунемде, илышым палаш огеш лий.
Мария ИЛИБАЕВА.

«К» буква дене

Кенгеж куандара

Кенгежым кечын кечыйолжат кужу, куаным кондышо. Каныш кечын колым кучаш куда-лыштына, карпым, каракам кучена. Кечывалым ковайна, кешырым, ковыштам конден, когылым кўзештеш. Куанен кочкына. Кастене куржталына, Курмузакыш кудалыштына, Курша курыкыш классге кўзен, куэрыште коштына. Кугыенлан кўтўм кўташат кумылын каена. Кырля кумыжвуйан кишкымат кучен, колтен. Кок-кум книгамаат кидыш кучена.

Кенгеж каенат колтыш. Кенгежым канаш каньыле, куанле. Кенгеж куатым конден, кажныже кугемынна, кушкынна.

8-ше классыште тунемше-влак.
Волжский, Сотнур.

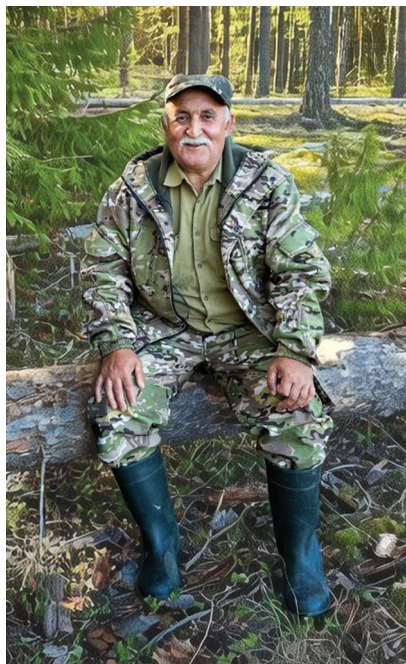
Понгым поген моштыман

Кундемыштына жапын-жапын йүр йүреш, леве мардеж пуалеш. Тыгай игече понгылан шочашы-же келшыше. Ача-ава, коча-кова-влак, икшывыштым, уныкаш-тым пеленышт налын, понгым погаш вашкат. Тудымат погаш шинчымаш күлеш, түткө лийман. Түрлө йодышым рашемдаш «Кугу Какшан» заповедникын кугурак шанче пашаенже Г.А.Богданов (снимкыште) полша.

– Геннадий Алексеевич, понго кажне чодыраште ик семын ок куш. Ик вере шуко, вес вере уке гаяк. Тиде мо дене кылдалтын?

– Шуко понго пушенге але вондерын вожшо дене микоризым ышта. Тыге нуно ваш-ваш полшат. Иктыже вудым да кочкишым пуа, весыже – органический веществам. Арам огыл южо понгын лүмжат тыгай. Мутлан, куэвапка, шопкевапка, нужвонго да молат. Куэрлаште вашлиялтше понго куэ дене кылым куча, шопкерысе – шопке дене. А ошпонго, күрезе, үйвнго да молат түрлө пушенге дене кылдалтыныт. Южышт мекшан пырняште, пундышышто шочыт. Садлан тыгай вер але пушенге уке гын, нуно огыт шоч.

– Чыла понгымак кочкаш ок йөрө, палаш күлеш. Южышт икгай койыт, но аяран улыт. Йонгылыш лияш огыл манын, мом шотыш налман?

– Кокытеланымаш уло гын, кугуенлан але палыше еглан ончыктыман. Южгунам ик понго, мутлан, шекшпонго, шолтымо годым весын тамжым кочыж дене локтылеш. Южо ег сөснагүрезым пога. Шанчызе-влакын шымлымышт почеш пале лийын: нунын веществашт айдемын көргыштыжө погына да, жап эртымеке, энгекым ыштен кертеш. Ятыр понгын кочо двойникше уло. Ошпонгын – шекшпонго, рывыжвонгын – рушлаже, ложная лисичка, пундыштүнгвонгын –

опёнок ложный. Моткоч түткө лийман!

– Понгылан энгекым кондаш огыл манын, кузе погыман: пүчкын налман але вожге лукман?

– Кок семынат лиеш. Понгын вожшо, грибнице, тидын дене ок пужло. Ятыр понго чодырасе йолгорнышто, корнышто шочеш. Калыкын коштмо верыште шукаш. Пүртүс лонгаште нигө ок кошт гын, понго грибнице семын vele мланде йымалне ила.

– Марий чодыраште могай понго эн тамлылан шотлалтеш?

– Эн тамлылан ошпонгым шотлем. Тыгак шукын шинчалтыме кожвонгым, күрезым кочкаш йоратат. Шыжым пундыштүнгвонгым куанен погат, тедылан ямдылат.

Палаш онай

Ирсөсна чот шукшан тошто понгым, утларакше ошпонгым, йората.

Урлан урвонго, ошпонго келшат.

Шуко янлык кармывонгым кочкеш. Тыге нуно организм гыч сөсаным да моло түрлө паразитым поктен луктыт.

Христина АЛЕКСАНДРОВА
мутланен.
Фотом еш архив гыч налме.

Чодырам йоратымаш ушен

Ме, Волжск олase экологий рүдeryш коштшо рвезе-влак, Угарман кундемысе Богородский округ Сысоевка ялыште эртаралтше Школ лесниче-стве-влакын слётыштышт лийынна (снимкыште). Ик кечат арам эртен огыл. Мастер-класслаште у сомыллан тунемынна, конкурс годым станций еда коштынна. Икымше полышым пуэн моштымынам ончыктенна. Аптечкым погенна, сусыргышо енгым чодыра гыч эмлаш чын нангаяш тунемынна, тирыште лүйкаленна. «Крылья в строю» эста-

фетат онай лийын. Самолётын модельже-влакым ужашла гыч погенна. Тыгак кандыран паркыште вийнам тергенна, скалодромыш күзенна. Йошкар книга нерген ятыр кутыренна. А кастене тулото ончылно шке шонымашнам ойленна, гитар почеш мурым муренна. Тыгодым ик еш гай улмынам шижынна. Мемнам чодырам йоратымаш да ик сомылым шуктымаш ушат.

Костя ДАНИЛОВ.
10-шо номеран Волжск школ.
Фотом рүдeryн архивше гыч налме.

Лев гай

Кокам Йошкар-Оласе 1-ше номеран школышто директорын воспитаний шотышто советникшылан пашам ышта. Тудо янлык-влакым моткоч йората. Кажне ийын тунемше-шамыч дене рўдоласе ик приютлан полшаш коштыт. Кокам мыйымат пеленже налеш. 2022 ийыште тушко мийымына годым чылаланна ик пинеге моткоч келшен. Тудлан Ричи лўмым пуэнна да пеленна налынна. Кызыт Ричи **(снимкыште)** мемнан дене ила. Чылт левла коеш! Тыгай чока да кужу пуан пий могай урлык, кузе шонеда?

*Карина ФЕДОТОВА.
Йошкар-Ола, 10-шо номеран школ.
Фотом еш архив гыч налме.*

• Калык пале •

- ❖ Пырыс чўчкыдын йўэш – игече пужла.
- ❖ Пий оптым йўк йўдйыма-лым шокта – йўрлан.
- ❖ Пырыс чапаж дене янакым удыра – йўрлан.

Изи, да чулым

Йоркширский терьер – кужу порсын пуан да изи капан урлык пий.

Суртышто аш-наш келшен толеш. Тыгай пийым оласе уремлаште коштмо годым чўчкыдын ужаш лиеш, ялыште гын, шуэракын.

Теве Шернур округ

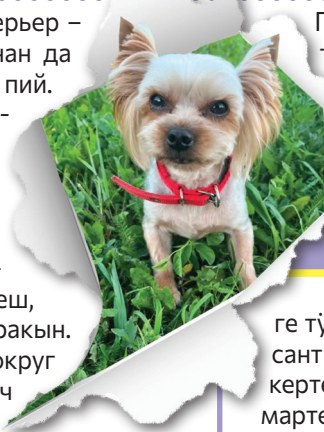
Кугэнгер ял гыч

Ку з ь м и н м ы т

ешыште Олимп

лўман йоркширский терьер **(снимкыште)** ила. Койсола школышто 4-ше классыште тунемше Матвей тудым пеш йората.

– Олимп чулым, модаш кумылан. Сурт янлыкнан паспортшат уло. Уремыште огыл, пўртыштö ила. Мончаш пураш йората.

Пунжо кушке, янлык тўредме верыш коштыктена. Тўрлö командым шукташ туныктем, – ойла рвезе.

• Палаш онгай •

✦ Нарынче-кўреналге тўсан ты урлык пий 14-23 сантиметр марте кушкын кертеш, 2-3,2 килограмм марте нелытым пога.

✦ Пунжо чот ок його, ўмыржö мучко кушкеш, садлан тудым кўлеш годым тўредман.

✦ Изи гынат, огеш лўд. Мо-даш йората. Шкет кодмеке, пеш йокроклана.

*Оля МАЙКОВА.
Фотом еш архив гыч налме.*

Чылт леопард

Тася пырысем **(снимкыште)** деч посна йокрокланем. Тудо шукерте огыл ала-кушко куда-лын. Башке пўртылеш манын ўшанем.

Тасян сур пуныштыжо шем пале-влак улыт. Леопард гай коеш. Шинчаже ужарге. Окнаште кечыйол дене модаш йоратен. Эре иктаж-көн онгышкыжо малаш возеш ыле, пуйто шке шокшыж дене ырыктынеже.

*Юлия СЛОБОДЯН.
2-шо номеран Шернур школ.
Фотом еш архив гыч налме.*

Ешын ужашыже

Ешыште пийым чылан йоратена. Садлан тудым ешын ужашыжлан шотлена. Мемнан йолташна – Баксик **(снимкыште)**. Тудым эше пинеге улмыж годымак ачам палымыж деч конден. Икымше кече гычак азала онченна. Тамлын пукшенна, модыктенна, пеленже ятыр жапым эртаренна. Кызыт кушкын, садлан кудывечыште шинчырыште шога.

Пунжо моткоч кужу, эсогыл шинчажат ок кой ыле. Чылт

маскаиге! Садлан кенгеж жаплан тудым тўредынна, куштылгырак лийын, шонена. Баксик кызытат модаш йората, южгунам шинчыржым мучыштарена. Тунам шер теммешкак кудалыштеш. Но уремыш огына колто, еным пурлын кертеш. Ынде тудым тўрлö командым шукташ туныктынена.

*Ксения СТОЛЯРОВА.
2-шо номеран Морко школ.
Фотом еш архив гыч налме.*

Рывыжвонго

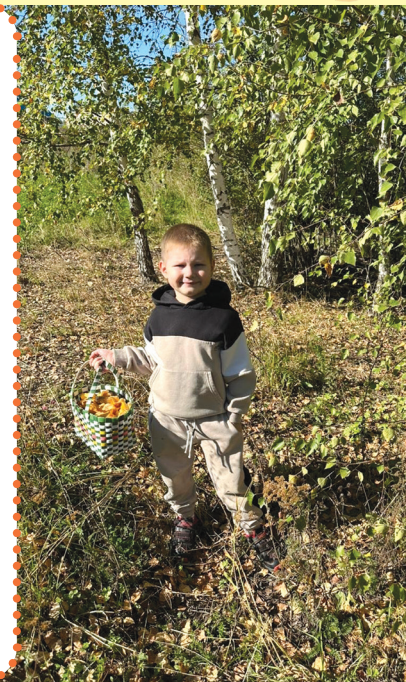

Чевэр кечан игечыште могой сай чодыраште кошташ! Йол йымалне пушкыдо регенче кия. Кужу шудо, ондалме семын, йолвургыш пўтырна. Йырымваш мотор, ончен куанет. Мландыште нарынче тамга шинчалан кенета перна гын, кумыл эшеат нўлталтеш. Тиде рывыжвонго. Тудо моло понго деч ойыртемалтеш, тўшка дене кушкеш. 4-6 сантиметр кўкшытан. Лышташ йымак шылаш йўрата. Эн онгайже: рывыжвонгым шукш ок коч. Мый ты понгым погаш моткоч йўратем (снимкыште). Тудо пеш тамле, шинчалан, мокшлан пайдале.

А те рывыжвонгым погенда? Тений пеш шуко, маныт.

Паша УХОВ.
Йошкар-Ола.
Фотом еш архив гыч налме.

8 сентябрь Российыште Воин чап кече семын палемдалтеш.

1812 ийыште ты кечын Бородино села воктене Михаил Илларионович Кутузовын вуйлатыме руш армий ден француз армий коклаште тале кредалмаш лийын. Моткоч шуко салтак вуйым пыштен гынат, руш армий чакнен огыл.

Поян август

Кенегежын кум тылзыж кокла гыч мыланем август эн чот келша. Тудо эн мотор да поян тылзе. Тыгодым пакчаште чыла саска уло. Телылан шапашлаш гына ит өркәне. Авамлан киярым шинчалташ, вареньым шолташ, компотым ямдылаш полшенам. Кенегежым ялыште паша шуко. Чылажымат жапыштыже ыштен шуктыман. Теве йўр деч вара чодыраште понго лекташ тўнгалын. Ачам-авам дене пырля тудымат поген ончынем. Игечыже сай да кумыл гына лийышт.

Виктория ИВАНОВА.
Звенигово, Выльыпсала.

Палаш онгай

9 сентябрь –
Российыште
шоганын
кечыже

Тўнямбалне 900 утла тўрлў шоган уло. Южыжым кочкаш огыл, а моторлыкшан шындат.

8 килограммат 490 грамм нелытан шоганым, 143 сантиметр кужытан порей урлык пакчасаскам Гиннесын рекорд книгашкыже пуртеныт.

Шоган калийлан, кальцийлан, фосфорлан, кўртнылан, магнийлан да ятыр вес минерал вещества-влакшан да С витаминлан поян.

Составыштыже южо емыж-саска деч шукрыак сакыр уло.

Пий ден пырыслан пукшаш ок йўрў.

Тушто-влак

Ош клатем ик менгыште шога.

Лышташ йымач ош туара нўлтеш.

Тутло сий

Кундемышкына шыже пагытат толын шуо. Шулдыран йолташна-шамыч шокшо элыш чонгешташ ямдылалташ тўнгалыныт. Йўр чўчкыдынарак да чўчкыдынарак йўреш. Калык пакчасаскам поген налаш вашка, чодырашке понгым погаш коштеш. Мыланемат тиде сомыл келша. Понго гыч салатым, икрам, солянкым ямдылаш лиеш. Чылажат моткоч тамле. Телым, кенегеж пагытым шарналтеш, шапашым авызлаш пеш сай.

Петя ЦУРКАН.
Волжский, Пётъял.

ИДЫМ		СЕНТЯБРЬ	
4	18:00	М. Шкетан пүмеш Марий кутыжаныш драме театр	А. Арсений
4	18:00	Музыкальный комедий	12+
5	11:00	Сказка	6+
10	18:00	Комедия	18+
МАЙАТУА ФЕСТИВАЛЬ-КОНФЕРЕНЦИЯ ПАМЯТИ ВАСИЛИЯ ПЕКТЕЕВА			
25	18:00	Открытие фестиваля ЮГОРНО	12+
26	16:00	БЕЗУМНЫЙ ДЕНЬ, или ЖЕНИТЬБА ФИГАРО	12+
27	16:00	КАВА ПУНДАШЫШКЕ ЙОЛГОРНО	18+
28	18:00	КОРОЛЬ ЛИР	12+
29	18:00	ОКСА ТУЛ	12+

Реклама. Театры, организаторы, спонсоры. Марий Эл Республикасы. 2026 й.

0+

Газетым Кыл, информационный технологий да массовый коммуникаций сферым эскериме шотышто федеральный службын Юл кундем федеральный округысо управленийыштыже регистрироватлыме. Номер – ПИ № ТУ52-01404, 2023 ий 22 сентябрьыште пумыо.

Марий Эл Республикасы
«Марий Эл»
увер агентстве» КАУ.
Директор –
Е.И.КУЗНЕЦОВ.
Тўн редактор –
Л.Н.ГРИГОРЬЕВА.

Индекс П4696.
Тираж 1500 экз.
Заказ
Формат – А-4-8.

Учредитель-влак:
Марий Эл Республикасы Тўвыра,
печатать да калык-влакын пашашт
шотышто министерстве,
Марий Эл Республикасы
«Марий Эл» увер агентстве» КАУ.

Редакций да издатель: Марий Эл
Республикысе «Марий Эл»
увер агентстве» КАУ,
424006, Йошкар-Ола,
СССР Вооруженный Вийын 70-ше
идалькыш урем, 20-шо пўрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82.

Газетым редакцийыште
погымо да верстатлыме,
«Марий Эл Республикасы
Правительствын
типографийже» ООО-што
ямде оригинал-макет гыч
савыктыме.
Типографийын адресше:
424000, Йошкар-Ола,
Комсомольский урем, 112.

Печатьыш пумыо жап –
14-00, фактически – 13-00.

Авторын да редакцийын
шонымашышт тўрлў лийын кертят.
Серыш-влак мўнгеш огыт колпалт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

vk.com/yamde_lii
t.me/yamdelii
yamde_lii@mail.ru
yamdelii@mediamari.ru
(автор-влакшан)
Сайтын адресше: ямделий.рф

У конкурс

Аня ФЕДОРОВА.
Звенигово, Кожласола.

«Кайык» кроссворд

1				К				
	2			А				
		3		Й				
			4	Ы				
				К				

1. Писын чонгештылше изи кайык.
2. Кадыр неран кугу кайык.
3. Вудышто ийын кошшо ир кайык.
4. Омартан кайык.
5. Шке муныжым весын пыжашыш-кыже оптен кодышо кайык.

Сүрөтүм чиялтыза

Келшыше
ўмылым муза

Чын вашмутым пуыза

	+		=	?
	+		=	?

Кайыклан пызлыгычке марте
миен шуаш полшыза